Liesbeth de Monchy-Kuiper

De Heer en Mevrouw
KUIPER–DE JONGH
geven kennis van de geboorte
hunner Dochter
ELIZABETH.
Havelte, 8 Juli 1918.

Elizabeth (Liesbeth) Kuiper wordt geboren op 8 juli 1918 in Havelte. Ze was de dochter van Koenraad (Koen) Kuiper (1888 - 1971) en Cornelia (Corry) de Jongh (1891 - 1959). Ze had twee broers, Gerrit Tammo Jan (1914-1996) en Koenraad (1916) en een zusje Anneke C. Haar ouders trouwden op 19 december 1913 in Amsterdam en haar vader was toen leraar in het middelpaar onderwijs. In 1924 werd haar vader directeur van de Rotterdamsche Diergaarde.

Het gezin woonde in het Huis met de Leeuwen, de directeurswoning op het terrein van de dierentuin. Ze verhuizen eind 1939 naar de Westerkade, vooruitlopend op de verplaatsing van de dierentuin naar Blijdorp.

In 1937 werd in Rotterdam groep 33 Quadrufolium, een groep voor slechthorenden opgericht. Liesbeth was hier van mei 1937 tot maart 1939 welpenleidster. Agatha Gijzen, de assistente van haar vader, was leidster bij de padvindstersgroep Spido. Liesbeth studeerde aan het Rotterdams Conservatorium en leerde via de doopsgezinde kerk Marius Jacobus (Jacques) de Monchy kennen. Hij was hoofdleraar piano aan het Rotterdams Toonkunst Conservatorium. Liesbeth werd later vioollerares aan het conservatorium en aan de MAVO-school voor ballet en muziek.

Aan het begin van de oorlog was de dierentuin net bezig met een verplaatsing van de oude locatie aan de Kruiskade midden in de stad, naar Blijdorp, toen de rand van de stad. De oude locatie was al gesloten voor het publiek. Omdat de bouw in Blijdorp nog in volle gang was, verbleven de dieren aan het begin van de oorlog nog op de oude locatie. Na de Duitse inval werden de grote roofdieren op last van het militaire gezag gedood. De oude locatie werd tijdens het bombardement op Rotterdam volledig vernield en veel dieren kwamen om bij oorlogsgeweld. Enkele dieren ontsnapten, zoals een zebra die werd gespot in een winkelstraat en zeeleeuwen die zwommen in de grachten. De nog levende dieren werden voortijdig overgebracht naar de nieuwe dierentuin.

Begin 1940 werd Herman Offerhaus aangesteld als commercieel directeur van de dierentuin en voormalig directeur Koen Kuiper bleef werkzaam onder de titel zoölogisch directeur'. Offerhaus regelde het geld, Kuiper alles wat met de dieren te maken had. Al vanaf het begin is er onderlinge strijd in deze tweekoppige directie. Herman was NSB-er en dat was al snel te merken. In 1942 worden Kuiper en het bestuur van Diergaarde Blijdorp afgezet en zwaaide Offerhaus met de scepter.

Liesbeth trouwde op 7 januari 1943 met Marius Jacobus de Monchy (1909–1975). Ze gingen wonen op de bovenwoning aan de Mathenesserlaan. Er was een tekort aan onderduik- en contactadressen en Liesbeth en Jacques werden benaderd of ze konden helpen. Eerder hadden za al wel post ontvangen en een zender verborgen. Hun woning werd een contact-

en logeeradres voor de Geheime Dienst Nederland (GDN). Koeriers kwamen bij hen thuis post ophalen en brengen. Onderwijzer Leen van Dam dook bij ze onder. Omdat Liesbeth muziekles gaf, viel het niet op dat er veel verschillende mensen langskwamen.
Er werd bij hen vergaderd en soms werden er tijdelijk mensen ondergebracht. Op een gegeven moment kwam een Duitse marineofficier muziekles volgen. Hij was uit het goede hout gesneden en ze raakten bevriend. Als ze bij hem thuis op bezoek waren, liet hij hen baar de BBC luisteren. Nel Lind uit Alkmaar was ook actief bij de GDN. Ze kwam bij Liesbeth logeren als ze voor verzetsactiviteiten in Rotterdam. Mogelijk kenden ze elkaar ook al via landelijke welpenactiviteiten bij de Nederlandse Padvinders.

Na de oorlog rondde Liesbeth haar studie aan het conservatorium af. Ze bleef in Rotterdam wonen en kreeg twee kinderen. Jacques overleed in 1975. Liesbeth en Jacques ontvingen van Prins Bernhard het Verzetsherdenkingskruis in 1982. Jacques kreeg hem postuum. Liesbeth overleed op 25 mei 2014 in Rotterdam.

Meer informatie

Elizabeth de Monchy (Kuiper) (1918 - 2014) - Genealogy (geni.com)
Rotterdamsch nieuwsblad » 11 jul 1918 - Art. 112 | Delpher
Algemeen Handelsblad » 06 mei 1959 - Art. 206 | Delpher
NRC Handelsblad » 28 jul 1971 - Art. 118 | Delpher
Huwelijk Koenraad Kuiper & Koenraad Kuiper & Johanna Margaretha Tjeenk Willink & Cornelia de Jongh & Gerrit Tammo Jan de Jongh & Anna Catharina van Valkenburg op 19 december 1913 te Amsterdam » Open Archieven
Registratie Koenraad Kuiper » Open Archieven
Het huis met de leeuwen, Tania Heimans, 2015
Diergaarde Blijdorp in de oorlog: hoe een foute directeur het personeel aan zijn kant kreeg - Rijnmond
Diergaarde Blijdorp – Ons Verleden Hedentendage (wordpress.com)
Verzetsherdenkingskruis (geni.com)
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 22, 1937, no 5, 1937 » 1937-05 - Pag. 34 | Delpher
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 25, 1939, no 3, 1939 » 1939-03 - Pag. 32 | Delpher
Stadsarchief Rotterdam | Zoeken op personen
Liesbeth de Monchy-Kuiper (Havelte, datum onbekend - Rotterdam, datum onbekend) - Netwerk Oorlogsbronnen
Kuiper (geslacht) - Wikipedia
Min / Monster - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.